

“Sármáson még a sár is más”

Elhangzott a nagysármási templomban 2019 szept. 29-én id. Hermán János születésének századik évfordulóján rendezett megemlékezésen

Ida és Klaas emlékezése a Hermán családra, Nagysármásra és Kissármásra

Amikor 1972-1974 között teológiai tanulmányainkat folytattuk Kolozsváron, megismerkedtünk a doktorjelölt ifj. Hermán Jánossal és Hermán Istvánval, aki diáktársunk volt. Rövidesen meghívtak minket Nagysármásra. Ez a látogatás kitörülhetetlen benyomásokat hagyott az emlékezetünkben.

János bácsi és Rózsika néni – mi Rózsa néninek szólítottuk - szívesen fogadott, akárcsak a leányaik, Zsóka és Buba. Körbevezettek a parókia udvarán, “bemutatták” a tehenet, a disznókat, libákat, tyúkokat meg elmondták a lehetséges konyhai hasznosítás változatait. És “direktbe”, mintegy igazolásképpen, egy, számunkra ismeretlen inyencséget sütöttek: csirkeaprolékot. Tudomásul vettük a libaszír felhasználhatóságának a módjait, és, legalábbis úgy tűnt, hogy ezt használták a finomabb fogások készítésénél.

Ebédnél a híres vörös háziborukat szolgálták fel, János bácsi pedig hosszasan imádkozott. A hihetetlen gyorsasággal mondott magyar mondatokat francia nyelvre váltotta, azért hogy érthessük a fohászt, mert mi még alig tudtunk valamit magyarul. Gépfegyver gyorsaságával pergett a beszéde, úgy hogy a végén belefáradtunk és már nem is tudtuk követni, sem a magyar, sem a francia változatot...

Másnap arra vállalkoztunk, hogy Kissármásra gyalogolunk. János bácsi büszkén, dagadó kebelrel mutatta a majdan imateremnek is használható, épülőfélben lévő, de valójában parókianak szánt házat. Elmesélte, hogy annakidején az országút mellett a Bánffy telekre felhúzott, eleinte csak agyagból vert falú templomocska hátsó falát egy éjszaka miként verték ki és bővítették néhány presbiterrel. Erről a helyi hatóság nem tudhatott, mert sohasem engedélyezték volna az istentiszteleti tér kibővítését. Megtudhattuk és elgondolkozhattunk afölött, hogy János bácsi a vidéken hányszor gyalogolt sokszor tíz kilométereket a sűrű, a cuppanós és lehúzó sárban. Ki is fejtették nekünk, hogy: ”Sármáson más a sár mint máshol.”

Kátéórán is részt vettünk. János bácsi szeretettel viszonyult a gyermekekhez és lelkesen, valósággal öntötte beléjük a kálvinista tanítást. Aztán a kátét illet fejből, azaz kívülről megtanulni és ismerni. A Jézus Krisztus iránti szeretete félreismerhetetlen volt és mindenkhez képest ennek volt előnye.

Aztán gyakrabban fordultunk meg Sármáson, így 1974 virágvasárnapján is, amikor az ifjú János és Mostert Hannie eljegyzése volt a parókian. Édesanyámnak hasonló családneve van, Mostert Máriának hívják, én tehát így, úgymond, unokatestvére vagyok Hannienak. Eképpen Hannie úgy ismerte meg Jánost, hogy ő a Romániában tanuló “unokatestvérét” jött felkeresni. – Ezt az áltörténetet a hatóságok számára ötvöltük ki, mert azok mindent akartak tudni...

János bácsi nehezen fogadta el, hogy a fia egy külföldi lányt jegyzett el, és ezt ki is fejezte az eljegyzésen mondott beszédében. Elmondta, hogy végülis alávetette magát a Gamaliél tanácsának: hogyha Istentől való ez a dolog, akkor maradandó, ha pedig emberi fogantatású, akkor elvész.

Idővel egyre jobban a hatása alá kerültünk, olyannak találtuk, mintha Kuyper Ábrahám lett volna; emberként és személyiségként mindenütt nyomatékosan volt jelen ahol megfordult,

vezénylő úr volt és mester – aki mindig csak egy dolgot kívánt: szolgája akart lenni az Örökkévalónak.

Rózsa néninek és János bácsinak a szeretetét sokszorosán tapasztaltuk meg akkor, amikor “szállástalan” diákokká váltunk Kolozsváron, és éppen akkor egy cipősdoboznyi csomagot hozott a posta. A küldeményben aztán finom almástésztát is találtunk, olyat, amilyent csak az én édesanyám, Mostert Mária süthetett volna. Mindnyájunk számára legyen áldott ennek a két embernek az emléke.

Klaas és Ida Eldering – Jonckers Nieboer.